

ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሕሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኢ- III )

መእተዊ

ኦብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ክብረትን ንማዕረን ዘይገሃሱን ሰብኦዊ መሰላትን ምቕባል መሰረት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፣

ንሰብኦዊ መሰላት ኦብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኦሪጫናዊ ተግባራት ዘሰዓበን ምጻኑ ፣ ናይ ዘረባን አምነትን ነፃነት ዘለዋ፣ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምጻኑ ስለ ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይለ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብኦዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ኦብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንኽፃቢ ምሕጋዝ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ሀዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰረታዊ ሰብኦዊ መሰላት፣ ንኽብርን ልዕልነትን ሰብኦዊ ፍጡር፣ ንማዕረ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም አምነት ብምርግጋዖምን ኦብ ዝሰፍሐ ነፃነት ከዓ ማሕበራዊ ምዕባልን ዝሓሸ ደረጃ መነባብሮን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፣

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብኦዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዓለምለኸዊ ጠመቱን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፣

እዚ ጠለብ’ዚ መሊኡ ንክሪጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ሓባራዊ ግንዛባ ምሓዝ ብጣዕሚ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ሀዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሱብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበረጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር አዞም መሰላት እዚኦቶም ኦኽብርት ንክረኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን ዓለምለኸውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፣ ኦብ ሀዝብታት ኦባል ሃገራትን ኦብ ግዝኦቶም ኦብ ዘለዉ ሀዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ነዚ ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብኦዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኦሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕረን አዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምጻኑም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኦለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርእ፣ ብቶለም፣ ብዖታ፣ ብቲንቷ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦኦዶታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቲል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዲ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኦድልዎ እንተይተገብረሉ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ አዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኦብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ’ውን ብምኽንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለኸዊ ደረጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛእ ዮብሉን፣ ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል አዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቻይ ዘውርድ፣ ጭካኔ ዝመልኦ፣ ኢሰብኦዊ ወይ ሰብኦዊ ክብሩ ዘዋርድ ተተሓሕዛ ወይ መቕፃዕቲ ኦይፍፀሞን፣

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብኦዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኦብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ ኦብ ልዕሊ ምጻኑም ብዘይ ኦፊላላይ ናይ ሕጊ ማዕረ ሓለዋ ክግበረሎም መሰል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ’ዚ ብምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፅሉም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርካብ ማዕረ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዲሉ መሰረታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይኦስርን፣ ኦይተሓዘን ወይ ኦይሕዮርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ’ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበናዊ ክሰ, ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኔን ኦብ ነፃን ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቕፅፅ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኦቕሪቡ ኦብ ዝካተዓሉ ኣዋን ብሕጊ ገበነኛ ምኽኒ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ ኣዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምኽኒ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኸዊ ሕጊ ተደንጊጦ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ’ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ ኣዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ

ካብ ዝነበረ መቕፃፅቲ ንሓዕሊ ዝኸብድ መቕፃፅቲ ክውሰኖ ኦይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ጡልቶ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክባቱ ማልኝ ዝኡትዎ ኦይህልውን። ኦብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን በደል ኦይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝኦመሰሉ ኢድ

ኦኢታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ጡሕሰነት ሕጊ ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ውሽጢ ዝነብረሉ ሃገር ናይ ምዝውጥርን ምንባርን መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር ኦንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን ኦንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምለሰን መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾነ ግፍፅታት ኦምሊጡ ኦብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መስል ኦለዎ።

ኦዚ መስል ኦዚ ብድቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ዝፃረሩ ተግባራት ኦዩገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዚግነት ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዚግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዚግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኸልክል ኦይኸኦልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኦዳምን ጸዋንን ዝበፀሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንሰትዮን ዘርኢ፣ ዚግነት ወይ ሃይማኖት ኦንተይገደቦም ናይ ምምርዓውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መስል ኦለዎም። ኦብ ኦመስራርታ ሓዳር ፣ ኦብ ኦዋን ሓዳርን ኦብ ኦዋን ፍትሕን ማዕሪ

መስል ኦለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራዓውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰረታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ ኦዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብጡልቱ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብረት ናይ ምውናን መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኦይውረሰን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሐሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኦለዎ። ኦዚ መስል ኦዚ ብዚይ ኢድ ኦኢታውነት ባዕላዊ ኦተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዚይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሚላ መራኽቢ ሓበዂታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን

ክትግብር፣ ከምልኸ ወይ ከብፅል ንዘለዎ ነፃነቱ ዩጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኦለዎ። ኦዚ መስል ኦዚ ብዚይ ኢድ ኦኢታውነት ባዕላዊ ኦተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዚይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሚላ መራኽቢ ሓበዂታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን

ምቕሕልላፍን ነፃነት’ውን ዩጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብስላም ናይ ምእካብን ምውዳብን ነፃነት መስል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውደብ ኦይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብተጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመሪፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መስል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦግልግሎታት ሃገሩ ብማዕረ ናይ ምጥኝም መስል ኦለም።

ድልዮት ህዝቢ መስራት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኦለም። እዚ ድልዮት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ በብጊዜኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕረ ዝሳተፈሉን ኦጠቓላልን ብዝኾነ ትኸክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኦለም።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኦባል ሕብረተሰብ ከም ምጅኑ መጠን መስል ማሕበራዊ ውሕስነት ኦለም። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኻዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳበን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቢት ሰብኦዊ

መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክረጋገፁሉ መስል ኦለም።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፡ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹአን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስአን ንዝግበር ሓለዋን መስል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኦድልዎ ንሓደ ዓይነት ስራሕ ማዕረ ክፍሊት ናይ ምርካብ መስል ኦለም።

ሕድሕድ ኦብ ስራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብኦዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኦድላዪ አንተኾይኑ'ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ፃማ ረሃቡ ናይ ምርካብ መስል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ራብሓቱ ንምርግጋፅ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጅኑን መስል ኦለም።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕሪፍቲ፣ ናይ መዘናግዲ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃያ ዝኸፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልጹም መስል ኦለም።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቅፅ ደረጃ መነባብር አንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበሪ ዝዞ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦግልግሎታትን ናይ ምርካብ መስል ኦለም። ከምኡ'ውን ስራሕ አንትስአን ፣ አንትሓምም፣ ኦካለ

ጉዲኡ አንትኸውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም አንትመውት፣ አንትሽምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ ቱፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብር አንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መስል ኦለም።

ኦዲታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መስል ኦለምም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕረ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርካብ መስል ኦለምም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መስል ኦለም። ትምህርቲ አንተውሓደ ኦብ ተዳማይን መስሪታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኦለም። ትምህርቲ ተዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኦለም። ቱክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ

ኦለም። ዕድል ላዕለዋይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኦብ ብትዓት ተመስሪቱ ብማዕረ ክወሃብ ኦለም።

ትምህርቲ ኦብ ምሉእ ምዕባለ ሰብኦዊ ፍጡርን ኦብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብኦዊ መሰላትን መስሪታዊ ነፃነታትን ዘተኮረ ክኸውን ኦለም። ትምህርቲ ኦብ መንጎ ኩሎም መንግስታት ፣ ዘርኦዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጥጅለታት፣ ምርድዳእ፣ ምክክሉልን

ምሕዝትን ዘማዕብል ክኸውን ኦለም። ብተወላኹ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ስለም ንምፅኅብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኦለም።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ኦብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መስል ኦለም።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠር ሳይንሳዊ፣ ሰነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ራብሓቱ ንክሕለወሉ መስል ኦለም።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ዶኹን ሰብ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርካብ መስል ኦለም።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ዶኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መሪጋገፂ ነፃን ዝተማልኣን ምዕባለ ሰብኦዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፁሞም ግቡኦት ኦለጤም።

ዝኾነ ዶኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምቕባልን ንምኽባርን፣ ኦብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ሰነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ

ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ዶኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኦይኸአሉን።

ካብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ያኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ሉብዚ ድንጋገ እዚ ካብ ዘሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገለጹም ንምጥሓስ ሉብ ዝዓለመ ምንቅስቃስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ያኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገዳሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።